

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาวะการแข่งขันในตลาดมีสูงมากขึ้น การดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในภาวะดังกล่าวบริษัทจำเป็นต้องพัฒนาตัวเองรวมถึงต้องสร้างโอกาสทางธุรกิจตลอดเวลา หนึ่งในทางเลือกของบริษัทที่สามารถจะแข่งขันในวงการธุรกิจได้ คือ การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ ตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอเป็นตลาดหลักทรัพย์แห่งที่สองของประเทศไทย คือ ทำหน้าที่เป็นตลาดทุนเพื่อให้กิจการต่างๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ แต่ตลาดใหม่นี้จะเน้นไปที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนมากและมีขนาดไม่ใหญ่มากนัก เพื่อเปิดโอกาสให้กิจการขนาดเล็กที่ไม่สามารถเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ เป็นตลาดหลักทรัพย์สำหรับคนรุ่นใหม่ที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางให้ผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมนักลงทุนรุ่นใหม่ที่มีความเข้าใจในธุรกิจและการลงทุนได้เป็นส่วนหนึ่งของตลาดทุน (ชนิตร ชาญชัยณรงค์, ออนไลน์)

ภารกิจหลักของตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) คือส่งเสริมธุรกิจสำหรับอนาคต (New Economy) ธุรกิจที่มีการเติบโตสูง (Hi-Growth) ธุรกิจการใช้ภูมิปัญญา (Knowledge Based) และธุรกิจนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นธุรกิจของคนรุ่นใหม่ที่มีแนวโน้มที่จะเติบโตไปกับกระแสเศรษฐกิจในอนาคต ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพและระดมทุนจากตลาดทุนได้โดยสะดวก การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ถือเป็นก้าวสำคัญในการเติบโตของบริษัททำให้ธุรกิจเติบโตไปสู่ระดับมาตรฐานสากล และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้สูงขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือให้กับบริษัท รวมถึงสร้างความภาคภูมิใจให้กับพนักงานในบริษัทและสามารถดึงดูดบุคลากรที่มีความสามารถเข้ามาร่วมงานกับ

บริษัทได้ง่ายขึ้น ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ใช้หลักการบริหารงานที่คล่องตัวและเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ สอดคล้องประสานกันในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่อการเตรียมตัวของธุรกิจในการเข้าสู่ตลาดทุน mai มีทีมงานให้คำปรึกษาและช่วยเตรียมความพร้อมทั้งก่อนและหลังการการเข้าจดทะเบียน รวมถึงช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) เข้ามาร่วมลงทุนในกลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพแต่ยังไม่พร้อมจะเข้าจดทะเบียน เพื่อเป็นการสนับสนุนการขยายฐานธุรกิจ (ชนิตร์ ชาญชัยณรงค์, ออนไลน์)

นอกจากประโยชน์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนระยะยาวที่ปราศจากภาระดอกเบี้ยแล้ว การเข้าจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ยังสร้างความภาคภูมิใจ และทำให้บริษัทเป็นที่ยอมรับแก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนใช้หลักการกำกับกิจการที่ดี และให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Based) ที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน ในมาตรฐานเดียวกันกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของธุรกิจ (ชนิตร์ ชาญชัยณรงค์, ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามการที่บริษัทจดทะเบียนจะประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนนั้นสิ่งหนึ่งที่ขาดเสียมิได้คือการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งมีความสำคัญต่อบริษัทจดทะเบียนที่แสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การบริหารจัดการบริษัทที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ประกอบด้วยหลักการสำคัญหลายประการแต่หนึ่งในนั้นที่มีความสำคัญคือ การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส ซึ่งบริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ทางการเงินอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา โปร่งใส ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ (วัลภา จิตเมธากุล, 2553)

ในอดีตมีผู้ศึกษาในประเทศไทยได้มีการศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เช่น เบ็ญจวรรณ ชาดิจอหอ (2550:134) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี ความเชื่อมั่นต่องบการเงินและภาพลักษณ์ขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่า

การกำกับดูแลกิจการที่ดีด้านการเปิดเผยข้อมูล มีความสัมพันธ์และผลกระทบไปในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในด้านความเชื่อมั่นต่องบการเงิน โดยรวม ส่วน จินตวิชญ์ ภูพณิชย์ (2554:35) ศึกษาเรื่องการกำกับดูแลกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความสัมพันธ์และผลกระทบไปในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากการที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อมูลค่าของบริษัท และดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนส่วน สิทธิธ ภูมิวัฒน์ (2553:27-28) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ มีความสัมพันธ์และผลกระทบไปในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานในด้านการแยกกันของกรรมการ เพื่อผลประโยชน์จากการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน และวิลาวัลย์ โทนสูงเนิน (2553:33) ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูล การกำกับดูแลกิจการ กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอพบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยข้อมูลอย่างมีนัยสำคัญ เพราะว่าคุณลักษณะกรรมการอิสระส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทเป็นไปตามการกำกับดูแลกิจการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากงานวิจัยที่ผ่านมาข้างต้นจะพบว่าผู้ศึกษาส่วนมาก ได้แก่ เบ็ญจวรรณ ชาติจอหอ, จินตวิชญ์ ภูพณิชย์, สิทธิธ ภูมิวัฒน์ และวิลาวัลย์ โทนสูงเนิน ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ การเปิดเผยข้อมูล สัดส่วนกรรมการอิสระ และผลการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลในด้านการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงต้องการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของความเสียหายทางการเงิน อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุน จำนวนกรรมการบริษัท และสัดส่วนของกรรมการอิสระจะมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ โดยพิจารณาแบ่งการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ

1.1 ความเสี่ยงทางการเงิน

1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุน

2. โครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท

2.1 จำนวนกรรมการบริษัท

2.2 สัดส่วนของกรรมการอิสระ

โดยการค้นคว้าจะใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักลงทุนใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ ประกอบการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ และเพื่อให้เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการร่วมลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ

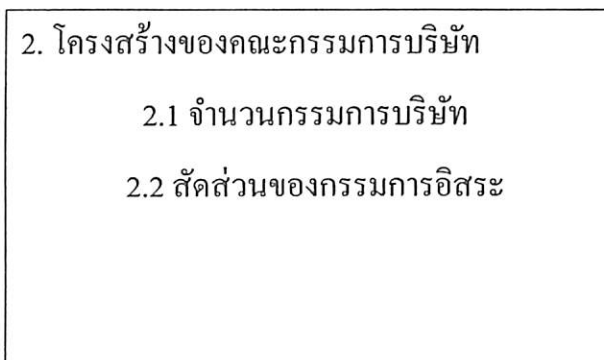
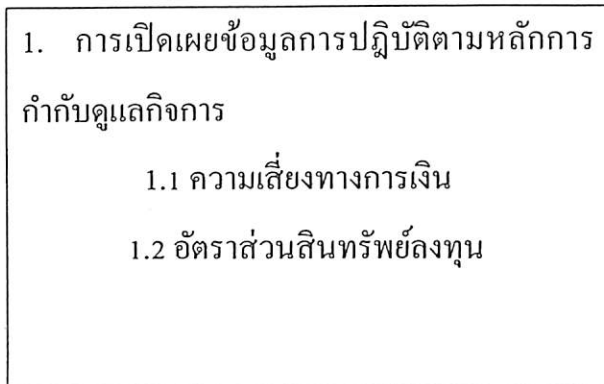
วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ

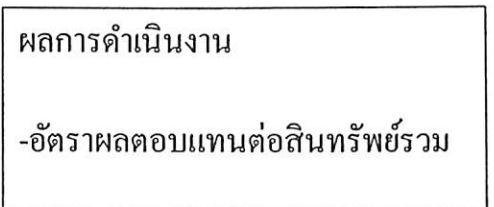
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน
2. อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน
3. จำนวนกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน
4. สัดส่วนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ

2. เพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด อันจะก่อให้เกิดแนวทางกับผลการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสู่บริษัททั่วไปที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ แบ่งได้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็มเอไอ กลุ่มกิจการที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึง ปี พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 5 ปีจำนวน 40 บริษัท

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ

1. การเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ

1.1 ความเสี่ยงทางการเงิน

1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุน

2. โครงสร้างของคณะกรรมการบริษัท

2.1 จำนวนกรรมการบริษัท

2.2 สัดส่วนของกรรมการอิสระ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลการดำเนินงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลกิจการ หมายถึง บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ไม่ปกปิดบิดเบือนข้อมูลอันควรต้องแจ้งต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการ และหากเรื่องใดไม่ได้ปฏิบัติ บริษัทต้องเปิดเผยเหตุผลการไม่ปฏิบัติในเรื่องนั้น

ความเสี่ยงทางการเงินหมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดความเสียหาย ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงาน ไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทั้งในด้านการเงินและการบริหาร

อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุน หมายถึง บริษัทที่มีสินทรัพย์มาก ย่อมเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างความมั่งคั่งได้มาก และสามารถมีอิสรภาพทางการเงินได้ ดังนั้นบริษัทที่มีอายุเพิ่มขึ้นจึงน่าจะมีทั้งผลดี และผลเสียต่อผลการดำเนินงานของบริษัท แต่หากบริษัทเพิ่งเริ่มลงทุนในสินทรัพย์ อาจไม่ก่อให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นได้

จำนวนกรรมการบริษัท หมายถึง คณะกรรมการ ได้จัดให้มีกรรมการที่เหมาะสมกับขนาดของกิจการ โดยประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน

สัดส่วนของกรรมการอิสระ หมายถึง กรรมการที่ไม่ทำหน้าที่จัดการของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วมเป็นกรรมการที่เป็นอิสระจากฝ่ายจัดการและผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมและเป็นผู้ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทในลักษณะที่จะทำให้มีข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระ

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง รายได้มาจากสินทรัพย์ที่บริษัทควบคุมอยู่เท่าไรเป็นตัวเลขที่มีประโยชน์ในการเปรียบเทียบบริษัทที่แข่งขันกันในอุตสาหกรรม